

Saara Hyrkkö vihr ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä näyttelypalkkiomallin laajentamiseen (2 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Taide ja kulttuuri ovat keskeinen osa suomalaista yhteiskuntaa. Taiteen ja kulttuurin ilmiselvän ja kiistämättömän itseisarvon lisäksi niillä on myös mittavia positiivisia kerrannaisvaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin, talouteen, työllisyyteen ja verotuloihin sekä yhteiskunnalliseen vakautteen ja osallisuuteen. Taiteeseen ja kulttuuriin investoiminen kannattaa ja tuottaa moninkertaisesti hyötyä suhteessa siihen sijoitettuihin varoihin.

Hallitusohjelman mukaan "Kulttuurialan kasvu tukee koko yhteiskuntaa vahvistaen sen hyvinvointia, luovuutta ja kestävyyttä." Hallituksen talousarvioesitys on kuitenkin ristiriitainen suhteessa hallitusohjelmaan. Leikkaukset kulttuurilta ovat euromääräisesti pieniä, mutta niiden vaikutukset kulttuurialan toimintaedellytyksiin ovat suuret. Taiteen ja kulttuurin elinvoimaa ei turvata tai saavutettavuutta paranneta ilman riittäviä määrärahoja.

Visuaalisten alojen taiteilijoiden ansiotaso on kaikista ammattitaiteilijoista kehnoin. Alan työllistävät rakenteet ovat muihin taiteenaloihin verrattuna heikot, ja taiteilijat tekevät paljon ilmaista työtä. Visuaalisten alojen taiteilijat rahoittavat paitsi oman työskentelynsä myös teostensa esittämisen maksamalla galleriavuokraa. Taidemuseot eivät työllistä taiteilijoita, ja taiteilijoiden neuvotteluasema suhteessa näyttelyiden järjestäjiin on epätasa-arvoinen. Visuaalisen taiteen rahoitus on pientä suhteessa taiteilijakunnan kokoon, ja alalla on liian heikot välittäjärakenteet. Rahoitus ja rakenteet tuleekin saattaa ajan tasalle kehittämällä taiteenalalle uusia rahoitusinstrumentteja.

Näyttelypalkkiomalli on parantanut reiluja käytäntöjä ja parantanut taiteilijoiden edellytyksiä saada korvaus työstään.

Tämä aloite kuuluu Vihreän eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 2 000 000 euroa momentille 29.80.50 näyttelypalkkiomallin laajentamiseen yksityisiin gallerioihin.

Talousarvioaloite TAA 105/2023 vp

Helsingissä 20.10.2023

Saara Hyrkkö vihr
Bella Forsgrén vihr
Sofia Virta vihr
Jenni Pitko vihr